

Purple Meridians III – 2023

Durango – Basque Country

Final Report

A project by STREEEN – OVNI – ROSA KADIN DERNEGI

Eurimages Gender Equality Sponsorship 2021 - 2022 - 2023

This year <u>The Purple Meridians</u> (TPM), co-created by Streamthings (Turin-Italy), Observatori Ovni (Barcelona-Catalonia) and Rosa Kadin Derneği (Diyarbakir-Turkey) and funded by the *Eurimages Gender Equality sponsorship*, benefited from the collaboration with the *Durango Book Fair*, *Suargi Elkartea*, the project *IMFilm*, the *Associació Catalana Para la Pau* (Catalan Peace Association), the *Zutarri Kultur Elkartea* (Cultural Association Zutarri).

The third edition – Durango (Basque Country)

The third edition of The Purple Meridian was held in the Basque city of Durango within the context of the Azoka (Book-Video-Music Fair) on 7 December 2023.

The decision to "move" to Durango was in line with the spirit of the project that aims at connecting women filmmakers across meridians and benefited from new collaborations that developed since the second edition of the TPM in 2022, in the Catalan city of Olot. Indeed, after the residency in Olot (held in June 2022) we had a meeting (October 2022) with the Association Suargi and some women Basque directors in Durango. They were particularly interested in hosting the third edition of the TPM in the city within the context of the Azoka (Book-Video-Music Fair) that take place there every year in December. The city of Durango has a long tradition of

promoting cinema made by women and host screenings and debates throughout the year. We started our collaboration in March 2023 presenting some movies by Kurdish Women film directors (all participants of TPM), namely, Ahu Ozturk and Lisa Calan.

Following on some of the suggestions made during the meetings of the TPM 2021 and 2022, we decided that the focus of the 2023's edition will be, on one hand, the difficulties, responses, proposals for women in the film industry to conjugate work and care work (maternity, care of children, care of elderly, care of ill partner/family member etc) and on the other, the situation of women with different abilities in the film industry and how that reality is dealt with in cinema.

A first-of-a-kind general strike in the Basque Country on 30 November — perhaps without precedent anywhere in Europe - saw both women and men taking industrial action to demand "a public-community care system." Workers from all sectors, including the film industry and more in general culture, participated in the strike, confirming the urgency of the issue.

As we were preparing the conference to be held on 7 December, the war on Gaza started. War was already one of the themes to be discussed at the conference, especially but not only, in relation to different abilities. One of the TPM Kurdish director, Lisa

Calan, lost both her legs as a result of an Islamic State attack on an electoral campaign meeting in the city of Diyarbakir in 2015.

Some other guests of this year's event had lived and were living in war situations and would talk about that. We heard a first hand account of what was going on in Gaza from Palestinian filmmaker Mira Sidawi, who opened this year's conference. The devastating testimony set the tone of the conference that prompted inspiring interventions and developed very strong bonds among the participants in both the morning and afternoon sessions.

The Purple Meridians 2023 International Meeting Women filmmakers, disability and care work Durango Book Fair 7 December

Udal Euskaltegiko Aretoa

10.00 - 12.15

Cinema, Women, Disability, War

Introduction: Orsola Casagrande
Itziar Ituño - Euskal Herria
Kristina Beresain – Euskal Herria
Lisa Çalan - Kurdistan
Lara Villanova – Catalunya
Sevinaz Evdike - Rojava Kurdistan
The Post Collective - Buryatia, Greece, Syria, Belgium

Chair: Ainhoa Olaso

12.30 - 13.30

Screening - Irudienea Estibaliz Urresola - Cuerdas 29'42 A Work in Progress by Mary Jirmanus Saba - 20'34

16.00 - 18.30

Cinema and/as care work

Introduction: Ainhoa Olaso Ahu Öztürk - Kurdistan Estibaliz Urresola - Euskal Herria Claudia Tosi - Italia

Luciana de Mello - Argentina

Chair: Rosa Barotsi - Greece

19:00 - 19:30

Durango Museum - Press statement

Morning session

The morning session was dedicated to the experience of women filmmakers working in the context of war and conflict or who have lived in conflict zones before migrating, and what it means to make cinema in, and in relation to, experiences of conflict.

Many were the suggestions for possible future work to organize collectively.

Actress Itziar Ituño, well known internationally for her role in the Casa de Papel, introduced the element of so called minorized languages, while Kristina Berasain spoke of the role of culture and cinema in particular, in countering an increased (and very masculine) language of war.

Among the proposals were the creation of a Cine Assembly, a platform (wherever possible in person) to share films among women (and not only) and create debates opportunity about different issues.

Something very concrete and on which, we are pleased to say, we already start working. The creation of a net of places and people in Europe, the Middle East and South America, where to present different works of art, not just visual.

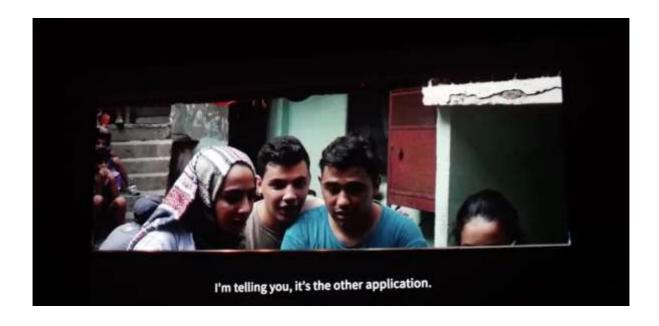
Another proposal that came out was to think about a collective video that will deal with the issues discussed in these three years of the TPM.

Screening session

Between the two sessions there was the very well attended screening at the cinema in Durango of two shorts, *The Wall* by Mira Sidawi and a work in progress by Mary Jirmanus Saba.

Afternoon session

The afternoon session focused on the challenges, as well as the revolutionary potential, of *conjugating filmmaking work and care work* (defined as the care of children, parents, partners or other loved ones), as well as the exclusions women filmmakers with disabilities face in the sector.

We opened the session with Mary Jirmanus Saba, connected from the United States via Zoom. She is working on a film about being a mother and an artist. Or, as she put it, "Mothers can do anything! (an artist tries to find the time to write a theoretical text)."

The work "explores the intersections between gendered reproductive labor that keeps the cultural space in motion, and the reproductive labor of motherhood."

Mary's contribution gave way to an interesting debate about how women in the film industry conjugate - or try to – their choices in their private lives and their work, in a sector which shows little or no mercy when it comes to respecting women's choices.

Ahu Ozturk suggested that a stronger collaboration among women is needed in film projects and proposed to strengthen the network provided by TPM in these past three years.

Evening press conference and wrap up

The conference ended with a press conference at the Durango Museum to sum up the work done during the day and to list the ideas and proposals for the future.

The press conference saw the participation of Palestinian filmmaker Mira Sidawi and was presented by the co-organizers from Suargi Cultural Association and the Durango Book Fair.

The proposals and ideas delivered included the commitment by participants to continue work towards the consolidation of the TPM network built in the past three years that has been expanding even further in 2023 thanks to the presence of filmmakers from the Basque Country, Greece, Buratya, Palestine, Northern and Eastern Syria.

There was a commitment to expand the distribution, especially online, but also encouraging in person screenings and Q&A of the work of the filmmaker who participated to the 2023 edition.

7 de DICIEMBRE - 19:00 h.

Mujeres cineastas, discapacidad y cuidados Meridiano moreak

Encuentro

Presentación de los temas tratados a lo largo del día en el encuentro internacional "Meridianos morados, mujeres cineastas, discapacidad y cuidados".

Directoras participantes en los encuentros:

- . Estibaliz Urresola Euskal Herria
- · Itzlar Ituño Euskal Herria
- Ainhoa Olaso Euskal Herria
- Lisa Çalan Kurdistán
- · Lara Vilanova Cataluña
- Sevinaz Evdike Rojava Kurdistán
- Orsola Casagrande Italia
- Ahu Öztürk Kurdistán
- Claudia Tosi Italia
- . Luciana de Mello Argentina
- · Rosa Barotsi Grezia

Online Program

The online program in 2023 has begun quite early on, as we asked the participant filmmaker to <u>produce</u> a video contribution or short video interviews about the issues to be discussed at the conference in Durango as well as about why they decided to tell their stories and/or deal with the issues of care work, disability and war through the medium of cinema.

Three videos were produced based on these guidelines, entitled *Cinema is...* and in September we launched the first version of the online program pages with these three video statements and with film cards and trailers of films that we had selected to be screened in Durango and/or in the online program.

Meanwhile, the first pages of The Purple Meridians 2023 were produced with the written content and biographies of the participants in the project <u>website</u> (purplemeridians.org)

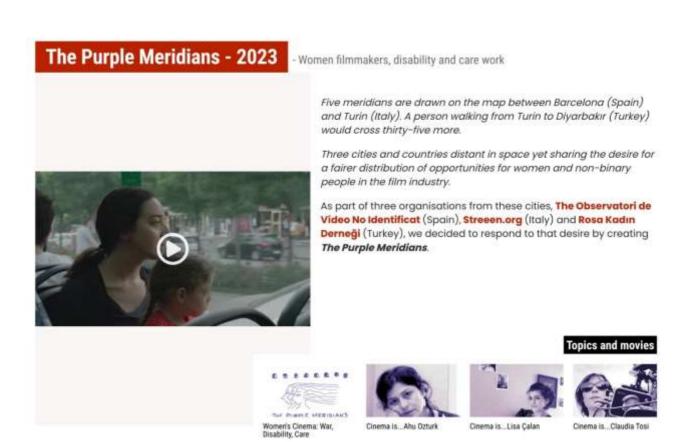

We then proceeded to identify films to contract for the online review, which would deepen the themes discussed in the workshop and complement the films presented in cinemas during the Durango Fair.

Thanks also to the contribution of external partnerships (University of Modena), we were able to produce a program of four films by some of the female directors present at the workshop, films that were presented and streamed free of charge worldwide for three days, from 7 to 9 December 2023.

The selection, entitled *Women's Cinema: War, Disability, Care* included award-winning films from international festivals, such as Sevinaz Evdike's *Mal / Home* (2018), Claudia Tosi's *The Perfect Circle* (2014), Ahu Öztürk's *Dust Cloths* (2018) and the recently released Post (Cinema) Collective's *Rerooting* (2023), and was intended to be representative both of the aesthetics expressed by the international authors participating in the workshop and of the issues debated and explored in Durango.

At the end of the three days of free streaming, two of these films remained available to the public for a fee on the Streeen.org website as a form of restitution and dissemination for the future of the work done with *The Purple Meridians* project.

Press coverage

The two themes addressed by TPM 2023 attracted great attention, especially from the Basque and Spanish media.

Indeed, the Azoka named TPM as one of the highlights of the 2023's edition and since the press conference on 21 November 2023, TPM featured as a special appointment in all main media.

See, among others, <u>here</u>, <u>he</u>

Prior to the conference TPM featured with a double page in the special supplement dedicated to the Durango Azoka published by the daily paper **Berria** on 6 December.

Euskadi Irratia (Radio Euskadi) also interviewed 4 of the participants (Itziar Ituno, Kristina Berasain, Ainhoa Olaso and Lara Vilanova) for its special cultural programmes in Basque and Spanish on 7 December.

The Kurdish news agency **Firat News** also published a <u>feature article</u> about TPM in English.

OVNI followed on its own webpage the full conference.

THE PURPLE MERIDIANS III

The Purple Meridians III

The Purple Meridians are geographical and symbolic coordinates, and also the name of this project created in 2021 by three organizations based in three European cities: Streeen.org (Turin), Observatori de Video No Identificat (Barcelona), and Rosa Kadın Derneği (Diyarbakir).

The third edition of the project will take place in Durango at the Book Fair from December 6 to 11, 2023.

KULTURA | Durangoko 58. Azoka

BERRIA 2023ko abenduaren 8a. ostirala

Gatazken erdian edertasun bila

Meridiano Moreak sareko kideek nazioarteko topaketa egin dute Durangon. Gatazkez eta zaintzaz mintzatu dira elkarrekin, baita emakume zinemagileen lanaz ere. Aurrera begira, lanean segitzeko asmoa agertu dute.

Ainhoa Sarasola

DURANGO- Egun osoa elkarrekin eman dute, sareari korapilo berriak josten, beste batzuk askatzen, eta are gehiago hedatzen. Zinemaren munduan lanean ari diren hainbat herrialdetako emakumeak Meridiano Moreak projektuan batu ziren 2021ean. eta orduan sortutako sarea Durangoko Azokaraino iritsi da. Emakume zinemagileak, desgaitasuna eta zaintzak lelopean, nazioarteko topaketa egin dute, eta gatazkez, gerraz, zaintzaz eta beren lanaz mintzatu dira.

Orsola Casagrande kazetari. idazle eta gidoilaria bilkuraren prestaketa lanetan aritu da. Azaldu duenez, Europako Kontseiluaren Euroimages programaren saria irabazi ondotik iarri zuten martxan Meridiano Moreak. «Ideia zen lurralde desberdinetan zinemaren munduan lanean ari diren emakumeak konektatzea». Lehen urtean, Katalunia, Turkia, Kurdistan eta Italiako hemezortzi zinemagile bildu ziren, eta, pandemia tarteko, online egin zituzten topaketak, laz. berriz. Greziako kide bat batu. eta hiru eguneko egonaldi bat egin zuten Katalunian. «Aurten, berriz, erabaki genuen proiektua euskal zinemagileei irekitzea, baita Bruselan bizi diren beste herrialde batzuetakoei ere, zeinak errefuxiatuak, gatazketatik ihes egindakoak, paperik gabekoak... biltzen dituen elkarte bat osatu duten». Durangon, beraz, euskal ordezkariak ere izan dira, tartean Ainhoa Olaso zinemagilea, Itziar Ituño aktorea eta Kristina Berasain kazetaria. Luciana De Mello, Belfasten bizi den idazle, kazetari eta gidoigile argentinarra ere aurten batu da taldera.

«Eta noski, Palestinan gertatzen ari den guztiarekin, ezin genuen besterik gabe lanean segitu, eta hala. Lihanon bizi den zinemagile palestinar bat ere gonbidatu genuen: Mira Sidawi, Hark ireki du goizeko saioa, oso modu gogor eta hunkigarrian», azaldu du Casagrandek, Haren film bat eta Mary Jirmanus Saba zinemagile liban oarraren beste lan bat ikusi dituzte parte hartzaileek

Sidawiren testigantza

Sidawik pantailaren beste aldetik eman die bere testigantza topaketan bildutakoei, online, «Bere bizi penak kontatu ditu, oso gogorrak; gaur egungo egoera azaldu du, baina baita iraganekoa ere, nola bere aitak oinutsik ihes egin behar izan zuen... Eta gero, hitz egiten aritu gara prentsaren bidez iristen zaizkigun gerra irudiez, haiekin egin beharko genukeenaz. eta, andre zinemagile gisa, horietara hurbiltzeko moduez», azaldu du Luciana De Mellok. Harentzat, bereziki garrantzitsua da auzi horietaz mintzatzea. «Feminismoek eta emakumeen mugimenduek

ZINEMA. Mira Sidawi zinemagile palestinarra pantailan, topaketetan. MARISOL RAMIREZ / FOKU

gai hauek agendan jartzen hasi behar dute, batez ere gaurko munduan, ze gaur Palestina da, eta bihar ere zoritxarrez hala izango da, baina mundua gerran dago, eta gutxiengoen gatazkak areagotuz joango dira».

Harentzat, beraz, emakumea, gerra, zaintza eta artea gurutzatzen dituen meridianoan dago gakoa. «Hain zuzen, suntsiketaren erdian arteak duen lekuaz hitz egin dugu batez ere; nola, tarteka, gorputzetik sentitzen dugun ea zein den film bat egitearen zentzua, zer ekarpen egin dezakegun guk telebistan egunero erakusten diguten genozidio bat egiten ari diren bitartean. Eta genozidio horien protagonistek erantzuten digute baietz, edertasunaz hitz egit en segitzeko gai izan behar dugula, eta egun, gerra bat bizi duen emakume batentzat, kasik iraultzailea dela ezkutuan dagoen edozein alaitasun tokitxo defendatzea». De Mellorekin bat etorri da Casagrande ere: «Badu zentzua elkartzeak, elkar ezagutzeak, elkarri entzu teak eta elkarri kontatzeak. Ederra ez ezik, beharrezkoa ere bada,

«Suntsiketaren erdian arteak duen lekuaz hitz egin dugu; zer zentzu duen film bat sortzeak genozidio bat egiten ari diren bitartean»

LUCIANA DE MELLO

Idazlea, kazetaria eta gidoigilea

«Botereak bananduta nahi gaitu; beraz, ederra ez ezik, beharrezkoa ere bada elkartzea, elkarri entzutea eta kontatzea»

ORSOLA CASAGRANDE

Idazlea, kazetaria eta gidoigilea

botereak gu zatitzea, banantzea nahi baitu». «Bai, eta gatazka bestearena dela sentiaraztea, ez geurea. Gainera, ez bakarrik gerrez ari garenean, patriarkatuak horixe bera sortzen baitu emakume artisten artean: lehia», gehitu du De Mellok «Horri ere erantzuten diogu sareak sortuz, elkartuz eta ekinez. Baita artearen eta filmen bidez ere», borobildu du Casa grandek.

Arratsean, zaintzaz eta desgaitasunaz aritu dira; zehazki, «nola zeharkatzen duten zaintzek zinemagileen lana eta ekoizpen artistikoa». Eta iluntzean eginiko agerraldian, bilkurako kideek adierazi dute bat egiten dutela Palestinan su etena ezartzeko eskaerarekin eta Gernika-Lumon (Bizkaia) gaurko deitutako mobilizazioekin, Halaber, nahiz eta hiru urterako projektu gisa sortu zen, kideek jaki narazi dute lanean segitzeko gogotsu daudela. Hala, filmak, topaketak, liburuak eta beste bilduko dituen programa ibiltari bat egiteko asmoa agertu dute. Euskal Herrian hasiko dute ibilbide hori; bideak esango zein meridianotatik segitu.

The daily Naiz/Gara also published a double page on 8 December,

2001(U)(I)(I)(I)(IIII) 4444

EGUNEKO GAIA **03** ZOZEM, DUFIANGOKO AZOKA

Mende luzez bazterrean utzi diren ahotsak literaturgintzaren plazara atera diren neurrian, Durangoko Azokak ere gizon zuri eta heterosexualen hausnarketez haragokoei lekua egin die. «Emakume zinemagileak, desgaitasuna eta zaintzak» goiburutzat hartuta bildu dira hainbat herrialdetatik heldutako emakumeak Durangon, The Purple Meridians-en deiari erantzunez.

Ahots baztertuak plazara

Name addressment (District Co.

Irpitar Iranio (Bardial Harrish), formitals formation formation (Bardial Interial), when builder (Bardiand), line (John Storelstein), Eridden Burderick, Bardian Harrish), Loca Villamera (Kaladania), Sortina Tediller, Barjania A, Abranio (Bardiania), Claudia Tediller, Barjania A, Abranio (Bardiania), Claudia Tediller, Barjania A, Abranio A, Bartish (Bardiania), Claudia Tediller, Bartish (Bardiania), Locates de Weller, Bartish (Bardiania), Locates de Weller, Bartish (Bardiania), Sortina David (Bartish Martishamia), Sortina Bartish (Bardiania), Sortina Bartish (Bardiania), Sortina Bartish (Bartishamia), Sortina Bartish (Bartishamia), Sortina Bartish (Bartishamia), Sortina Bartish (Bartishamia), Sortina Bartishamia), Sortina Bartishamia, Sortina Bartishamia,

O mentagit hans galas of mentagit hans galas of the second of the second

decide parametricano, "O Mall" filma - everytacione momento deader guite policit parametri signi- Aud dei il incini fradirenen geteren. Auf eine stauttan, - Staup ben receptate sigh bil start Rive aggita. «Policia be terfeleti inlation de servicial de terfeleti inpolici a decidente for servicia auctor eglis genero. Luo en eco appetato de de servicial terre entrepressi genero.

con memorpolik partiest. Solik samertifik filmå-fredegjassiske partietten di reta film harisan leithelman hella film harisan leithelman helman film harisan leithelman helman hari dagan generaliske mann hari dagan generaliske mann hari dagan generaliske mann de montrielk, generalisk ski getterne partiet ils sakke mende de filmå, de forer ski mende de filmå, handelk knopt mende de filmå, handelk mende de filmå, handelk knopt mende de filmå, handelk mende de filmå, handelk knopt mende de filmå, handelk mende de filmå, handelk knopt mende de filmå, handelk mende de filmå, han ESTEREOTIPOAN.

«Eprefuniatuem aslaika krudelkerian beete errealZein het sentreke amme ogle greenen. Izan ere, oek ingertratien da errefuniatuem a stem oftpook elkariaran melika jareng me kantang erewalik-

arronaldi partone animos ann sunio mallat gainvan Atamanis. Dobe griba fron sistaven, aldoreten Jerganate atra gara. Ha sortialirel saleno, insmila estimato atalune rec'herestio, assiste pret

persisances on its femoriemore leave agreeme bittob

Citartos aklarus sinus berrens Auda cerbalis liveres inla Bat darer: «Trentetroposi dagokiouru, gisto eta libura eta propusationa geliago, sarki daltale eta Commercicia bado bres filicaro, man care.

Jaimach et Thared gemislannili Vondistrii edilaritihi Kitalindra bikanilar uze tiqarren alen da bistoriik Arakan assittakan darebiika bar halin Sakanili idazzi eta diattiriko Theminiore mitient mek Theminiore mitient mek Theminiore mitient mek Theminiore mitioti mek Theminiore in hali Temo alika berak, hat mem are, Alvaniarianan in, batta Temo alika berak, mityanianondro eta prakteka inandkluakal Hentus bortan ere-, pej jugoletarua eta erraktatun bolankugu aker borsetun eta homo inganako eksepena tujiwa

taheracht achtendenson part die aglank feine. "Sotter berei ber "Bereien Representationen eine resea fest i son die austrage Archie. «Nie Bierreden bei distable, galengeite sorre experience aprilia error experience aprilia error experience australia de distable, galengeite sorre experience australia fest product. Internation austria finger zoole betrauten austria finger zoole

Libertarrikiko eta haindusi mukama ngirri uri den laua nkika eniret ere menuak jara kta. -Nivetza Honorgalik ko-

GARA 2023 [12] 8] untrale EG 03 | 7

nortu du hurskituta. Bizimodu eta ikuskera desberdinak pixkanaka erdiguruera uteratzen ari direlako poza agertu du.
Konsturatzen naiz nire azken liburuko gaia ez dela erraza. Beti pentsatzen dugu erditu diene emakumen bakarrik zuzendua dela, eta ez. Nahi budugi jendarten aldane eta busterrekoa erdigunera okarri, eta saintza zentroan jarri, justu liburu hua edozeinek irakurtzekoa da. Indarketia obsitetikoa da emakumearen aurkako indarkeriarik iliusezinena eta ahalegin handia egin behar da erdian jartzen. Hain maturalizatuta dago, uste haltugu erdites gu horrela tratatzea dela, eta guze gorputzariskin egiten eta guze gorputzariskin egiten.

den guztia egites; 'hor daude berriro ama hauek berażen erditesarekin bueltaka. Pasa rezaketen ja orria' pentsatzen durela, Ba, ez, ez duga pasako eta berriro kontatuko dugu, ez baitu inork ikusten, ezta profesionalek ere. Ez dute nahita egiten; kontua da ez disela jabetzen indarkeria denik. Eta emakumenők gerok ere ez dakigu batruetan egiten digutena indarkeria denik. Pentsa zenbat lan dagoen egiteisős.

Hain auren, medikuntzak emakumeen gorputzean eragiten duen zapalkuntza du hausnarketa-gai Katakrak argitaletxeak Azokan salgai duen liburuetako batek. Bere lerro editorialaren andatz nagusia

EKARPENA

«Feminismo» ere, beste 'ismo' asko bezala, suritasunaren gainean eraikitako pentsamendu eta praktika izanik «Euskal Herrian bertan ere bai-, zer gogoetatua eta zer alda eta badaukagu alor horretan, eta horren inguruko ekarpena egiten du liburuak». du feminismos Irafieko argitaletxeak. «Feminismos bere zabaltasun osoan ufertuta, et bakarrik emakumearen askarena lantzen dutenako.

karrak emakumenakUrtero bainbat liburu atenzeen dituzte. «Angela Davisen
Askattasuna, etengabeko burroka bat' liburuak gure bidea
markatu zuen duela zarpi urte. Silvia Federicirem boat liburu ekarri ditugu euskaram eta
autren Transgresioa irakasgai gunemak, arrazak eta kluneak topo egiten duten tokitik
idatzia, daukagu, esaterako.
Baita Bote Zom biri-gerrilla feministaren gainekoa ere. Gartelema ere makina bat aten ditugu. Jendartean dauden
kezkak elikatu eta hausnartu

ditzaketen egileak ekartzen salatzen gara, arnasa luzeko urgentziei erreparatuz. Izan ere, gai potoloak dauzkagu mahai gainean», esan du.

Hamaika Telebistaren podcasta Esitixu Fernandez eta Erika Lagomaren ilburuan du jatorria Flamaika Telebistaren ikua-entzunezko podcastak. Amatasunaren nondik norakoak hamasei emakumeren testigattzen bitarter jaso ilitu salook. Lekukotasun but jasoeta amatasunaren inguruko gai bati heltzen dio. Ainara Lopez Zaroo eta Miren Eantz Solbesen gidaritzapean, amatasun feministel ahotsa eta gorputza ematen zais. atzerria

browleans to the control of the cont

COURT AUTO PRICE SECURITY PRICES OF THE PRIC

Inflored see, particle to on term recope, lettern hitzarcoux, erroelferient aughentet (ouze, treelferient aughentet (urugarris musche, Aurien (dassit aufhanpate sight he entit protota, Nien Sidpel pe lettionent formit genome jorit innis uppietraren gainnas houge, mit om gata. Gasalo se malek, Sidard Ilmanon told arte bree Elmak, "the Walf" traditzakia protokultu-aneggar herme- autores idalen dita brien eta Badalen feet did.

GERRA, ZINEMA ETA ZAINTZA

The Purple Meridians, emakume
inspatients pie
solitation to the
solitation pie
solitation to the
solitation to the
solitation to the
solitation to the
zinemagileen topaketak Durangon

THE PROPERTY OF TANKS AND THE

The Purple Merdains Injuruarheko tipuketak Durangan aran pisen abenduaren Sen, ata Kurdistanga, Maksiprako. Idalatan Jawas Herrika eta Kesaumako ermakumean, euerra proparti turbo, mintzatu alten proemari, genari eta permediturun.

nn gaes palaetharne, emp nac, pellista leber for gotto une saletan illera las laga me disenson lides

Mala see, Shracen alpenue handlick ex see egon, Amoniquese eta mintararie islodio hinta nore see Solore, eta

non herri pelentinerest mitotote gaztiak ukuzu satakun kuistettiek: -detorsasraka rekotosia: larvallarsako rakain idea...-j haina baita zurhanalani eta; eta declatitutu sine sain latas des Litunos everluette: zarra. Yain apan, herak cion, belos jabeios pelienos etars, sliglo- resindik bissess da bererietzas.

Palacinarranos, lictum midorm, influencia exist are sipalarintas, hericanos y incoestis, faitos parecharizatient lactes aporta soden incluies, lecti palacinarran eliartasa.

process manner, pair van per berk berysche Auszie an Einstein Personik Auszie an Einstein Personik Auszie der Steiner Gesche Steiner auf der Steiner und der auf der Steiner und der auf der Steiner und der der Steiner und der der Steiner und der der Steiner und der personik der person

Distringth forms possible filter parts facts below that years the reserve

GAURS - L/S

his eta lorsaren harressore

Rossess Stress From

gere, berima belgiverer tander belgiverer i belde ann. Pelle State stelle State S

vicinismo da e pla amendo delita, brina se avernagio de chilator a cercivierio, a lapido delita con avernagio de chilator a cercivierio, a lapido delita del

Mingous after bereits stat ger bet. Late Villacova (intel see hizvenagos leive olderpens agit ten: Kir idene argunhigisten narenndaru de rits, selfonder, "leighe" est "the serger, Life dette 155" posielisation parte later 155" posielisation parte later de, adens deliceration artica per ellactrimente l'intel accesson della betterinerista artica per ellactrimente l'intel interettione benediciatione trainmente petita senderni hardene experimente. inon stron: bi sinemiglie kurdu esta laan sire bertanstu eta The Post (Plim) Collectiveko bi kide ere ez, errefioxiatusk direlako

Mira Sidawi palestinarnak mahal gainean jarri mam hanieratik topaketaren gainean hegan ari mun gala: Gezako sarruskia

ichaetao harrapatuta, gizarti otriatrak ez halitika zuzen ar teau nelle eta euren jatustia ke generrezek en halitatu ha rrizatzeko gogorik ete.

kurduenn berreken burkle zele, bere unter, mundian ge lution, art den treulten dere iate Village part internet. Day color, Nardane breedle ministra bradies Statute of the Statutes Busilio eta firministo garriatrificazion dellato. Alli berren. Bishishi finefilian lare spin lare propieta peri sistema eta eldenticata suere relesario della dela geoglidita bara sistesata lartene. Politzione, Randatnen edu munchila belio dallobaran partiattari dirio, gatallati farminia tenino.

halt harromana halitati. Turke thefol on turnes harts man noticle especientals parelatively, et a fuleribust elhorroman electroman elborroman especiesco dermitati ague son elifatibus parte hartreiro dela solidativa - aborticienti lativa tundia erattis conti lativa tundia erattis mella parte turnolli gattlelia. Robbes, asaleb ram meratto begenerakseros kon rato jarorra dierra edonorit lorikot kampainsk partiscoko erriaksa dodia, beoari gentata

Parras management

Getseen boso fronte solvens de petitible avegerunden de regelt State open. Halt no orat, host taux aus Tar Ani (Dely Oblini bross aus Tar Ani (Dely Oblini bross aus Tar Ani (Superavieratio monitors ai res. Considera sensi ergitires. Considera sensi ergitineno bera halinistia automotheman'i breader deloceratio theman'i breader deloceratio theman'i breader deloceratio memor orational. Auditative party and del petition del garage del petition del consent orational. Auditative garageal bettom strick in

nartzen hasi zen zer-nolako ekarpena egin ahal zuen zorigaiztoko bidaia horietako protagonistek eurek zinemaren bidez azaltzeko euren bizipe nak eta traumak, haien ahotsa ordezkatu gabe.

The Post (Film) Collective agertu sen horrela, eta Siria zein Buryatiako kideek ere par te hartu zuten eztabaidan, ren kasuan telematikoki, biak ala biak errefuxiatuak baitira, oso bestelako ibilbideak izanik ere. Siria, bistakoa denez, 12 urteko gerran itota dago. Buryatia, aldiz, Errusiar Federazioko errepublika da, Siberian, eta bertako herritarrak salatu zuenez, errusiarrek kolonizatua dago: «Erin da egon hain he rrialde handirik kolonizaziorik gabe, eta jadanik Buryatiako jatorrizko etnia gutxiengoa da».

The Post (Film) Collectivek, bide batez, deskribatu zuen nola egiten duen lan zinema jalaldiekin: +Ez gaude jaialdie tan kolorea emateko edo ezer zuritzeko. Gure helburua da errefuxiatuen traumak eta minak erakustes, eta horregatik, oso klausula zurnanak sinaraz ten dizkiegu antolatzaileei».

Arratsaldeko extabaldaren hitzaurrea Irudienean egin zen eguerdian, non Mary Jirmanus Sabaren 'A labor theory of artistic value" film laborra ilcuste ko aukera eman zuten. Pelikula abiapuntua izan zen bigarren saiorako eta, Alnhoa Olasok altortu zuen moduan, Buskal Herrian egondako greba feministaren ondoren, irrikan zegoen zaintzari buruzkoak entzuteko.

Dena den, sentimendu ho rrek berehala egin zuen tono erreslitatearen gordintasuna rekin, Mary Ilemanus Sabaren senarra palestinarra baita, eta etxean egoera nola bizitzen ari zen islatu haitzuen, bere bikotearen lagunak eta senideak hiltzen art ziren une horietan. Esperientzia horiek giroa hoztu oedez, nahikotxo bezotu zuten, eta beste zinemaglieek euren elkartasuna adlerazita. sortutako loturak zinema eta zaintzaren harremanean sakontzeko parada eskaini zuen.

Hain zuzen, Mary Jirmanus Sabaren film laburraren muina probokatzailea bezain argia da, eta extabaida fokuratzen du zaintzen eta amatavunaren saman. Emakume batek bere seme-alaben ardura hartu behar badu, inoiz ez du izango denborarik bere galtasun artistikoa garatzeko. Hori historian zehan gertatu bada, jenio artistikoaren mitoa -gizonezkoa eta zuria- kolonizazioaren emaitza gisa agertzen da. Ingalaterrako industrializazioa ezin buzen gertatu Kingston eta bestelako Sevinaz Evdike Rojavatik konektatu zen, eta errealitatea eraldatzeko zinemak duen garrantzia goraipatu zuen; are gehiago Turkiak etengabe zigortzen duen lurraldean

Mary Jirmanus Sabaren «A labor theory of artistic value» film laburrak aukera ederra eskalni zuen zaintzaren inguruko gogoeta kolektiboa egin eta plazaratzeko

> kolonietan egindako arpilatze barik, gizonezkoen artelanak ezingo lirateke existitu amek edo bikoteek egindako zaintza lanik gabe.

Adjerazpenak -umorez egindakoak, gainera- bere zinemagile kideen miresmena piztu zuen eta bakoitzak bere bizipenak azaleratu zituen. Esaterako, Ahu Ozturk kurduak oroitu suen nola bere ekoizleak behin behartu zuen naziosrteko zinema jaialdi ba-tera joatera, seme-alabak gaisorik zeuden bitartean. «Errudun sentimendua eragin zidan hori egin behar izateak», onartu zuen.

Claudia Tosi italiarrak antzeko eskarmentua zuen: «Nik nire ama zaindu behar isan onen halphat urter. Ex zuen gaixotakun larririk, baina ezin nuen bakarrik utzi. Bitartean, nire lagun gurtiak le ku batetik bestera joaten ziren eta ez zuten ulertzen nik ez egitea. Eta gehiago esango dut. Seme-alabak zaintzeko bidaiatzeari eta bizitzeari uko egiten diozunean, jendeak ulertzen du, gutxi gorabehe ra, bajna gizaki nagusi bat zaintzeko egiten duzunean, inork ez du ulertzen!» altortu zuen, barreak eraginda.

Tosik zaintzen defentsa sutaua egin zuen: «Hasieran izorratzen zara beste leku batean egon nahi duzulako, baina onartzen duzunean, nolabai-teko dimentsioa ematen dio zure bizitzari».

SHE MAUTINGHED SEED

Durangora bertaratzeko baimena lortu ez bazuen ere, Lisa Calan zuzendari eta ekintzaile kurduak ere bere alea jarri zuen The Purple Meridians topaketetan. Diyarhakirreko sortzaileak 2015ean galdu zituen hankak. Zehazki, HDP koal kurdu ezkertiarraren ekitaldi batean Estatu Islamikoak lehergailus jarri zuen, eta erasoan jasandako zauriek bizitza erabat aktatu diote.

Bere iritziz, munduak ikuspegia aldatu behar du: «Pertsona desgaituok zerbait ez bagenu bezala ikusten galtuzte, baina guk eskubide berak ditute dut mugimendu femi nistak berak ere ez duela gai hau nahikoa lantzen». Zailtasunak zailtasun, Calanek mezua bidali zuen, grabaketa baten erdian zegoelako.

30 EGUNERO KULTURA

Dela - Viernes, 8 de diciembre de 2023

58. DURANGOKO AZOKA

Durango es un hervidero de creación literaria, musical y cinematográfica. Mujeres cineastas de diferentes países celebran un encuentro con el objetivo de crear sinergias, "meridianos morados", para avanzar en la igualdad de género

Un reportaje de Maite Redondo

Cine con ojos de mujer

URPLE Meridians (meridianos morados) son coordenadas geográficas y también el nombre de un proyecto conjunto creado en 2021 del que forman parte cineastas de diferentes países que tienen como objetivo romper las fronteras a las que se han enfrentado y aportar propuestas para avanzar. La asociación Suargi ha organizado, en el marco de la Azoka de Durango, el tercer encuentro anual de esta iniciativa, que este a fio ha abordado temas como la guerra, la discapacidad y los cuidados.

discapacidad y los cuidados.

"La idea es ir creando sinergias y vínculos con diferentes países sobre el papel de la mujer en la cultura y sobre cómo se crean las relaciones con la vida y con el entorno. Uno de los temas principales es ahondar en las dificultades que tenemos las mujeres en la industria cinemato-

gráfica. Obviamente, en Italia y en España durante estos años de debate nos hemos encontrado con unos perfiles parecidos, pero en Kurdistán, por ejemplo, la discriminación es tremenda", explica una de las ponentes. Lara Vilanova, una reconocida directora de Fotografía y Colorista. Entre sus últimos trabajos, están Cuerdas de Estibaliz Urresola, o Irrits, de Maider Oleaga.

DEL KURDISTÁN A LA AZOKA POR ESO resulta tan importante la presencia de cineastas kurdas como, por ejemplo, Lisa Calan, una reputada directora que sufrió un ataque terrorista del Estado Islámico en 2015 y perdió sus piemas, "Sus relatos y sus historias se convierten en una fuente de inspiración", asegura esta camarógrafa. En los encuentros, también ha participado la directora kurda Sevinaz Evdike. fundadora de la Comuna de Cine de Rojava, que busca filmar y contar historias que años atrás estaban prohibidas y formar a una nueva generación de cineastas que contribuyan a la creación de una nueva sociedad. "Estas mujeres son un ejemplo de valentia por defender las comunidades culturales en espacios donde la mujer constantemente tiene que luchar por su derechos", opina Lara.

También han compartido sus experiencias Ahu Öxtürk, otra directora kurda que vive ahora en Estambul, la actriz vasca Itziar Ituño, la cineasta durangarra Ainhoa Olaso, las italianas Claudia Tosi y Orsola Casagrande y la argentina Luciana de Mello. "De alguna manera, se crea una red de apoyo internacional para debatir y compartir, no encontrando respuestas, porque muchas veces no se encuentran, pero si propues-

tas para poder construir pilares para futuros proyectos".

La directora de fotografía ha sido testigo también de las dificultades que supone rodar en países conflictivos y en guerra. En 2021se estrenó el documental El retorno, la vida después del ISIS, que rodó junto la directora Alba Sotorra y que narraba la historia de un grupo de mujeres occidentales que dedicaron su juventud al ISIS, pero que querían tener la oportunidad de reconstruir sus vidas en casa. "Contamos con la ayuda de Sevinaz Evdike porque cuando estás en otro país queriendo visibilizar una problemática, necesitas un puente para acercarte a su cultura. Eso nos ayudó a que pudiéramos entrar dentro de un espacio donde mujeres viudas residen en tiendas de campaña. No pueden salir de ahí y tampoco pueden olver a sus países porque no las reclaman, no las quieren porque han formado parte del Estado islâmico".

Obviamente, la situación de las profesionales de sets ecctor en países como España, Italia o Argentina es muy distinta, pero todavía queda mucho para conseguir la igualdad. "La unión de las profesionales del sector está dando paso a que cada vez se nos tenga más en cuenta, pero todavía queda camino por recorrer", indica Lara Vilanova.

Una muestra de ello son las producciones presentadas a los Goya 2022, donde "un 25% de las películas a mejor ficción han estado dirigidas por mujeres y dos de cinco consiguieron la nominación". Además, según los departamentos la desigualdad se incrementa. En fotografia "solo 6 películas de las 68 presentadas este año estaban fotografiadas por mujeres. Aún hay una falta de confianza en las técnicas ya que no se ha cultivado la mirada femenina en la cultura", dice Vilanova.

CUIDADOS Entre las ponentes, ha estado la durangarra Ainhoa Olaso, que ha abordado la necesidad de tratar el tema de los cuidados en el ámbito del cine. Olaso, que es también militante del movimiento feminista de Euskal Herria, considera que el mundo del audiovisual puede ayudar en este campo de muchas maneras. Todo lo que está culturalmente construido también se puede deconstruir o construirse de otra manera. El cine también es una herramienta para poder hacerlo,

"Nuestra unión ayuda a que se nos tenga más en cuenta, pero todavía queda mucho camino"

LARA VILANOVA Directora de fot ografía

"El cine puede ser una herramienta que puede ayudar para crear imaginarios nuevos"

AINHOA OLASSO Cineasta

para crear imaginarios nuevos, para determinar dónde queremos ir, qué nos gustaría vivir y qué vidas nos gustaría tener. El sector audiovisual es una buena opción para crear esos mundos, vidas que merezcan ser vividas. Pero para poder construirlos hay que imaginarlos y es ahí donde podemos entrar las cineastas."

Entre las participantes estuvieron la actriz Itziar Ituño, la cineasta Ainhoa Olaso o la directora de fotografía Lara Vilanova. Foto: Oskar Gonzálea

This year's participants

Mira Sidawi (Palestinian filmmaker)

Ahu Ozturk (Kurdish filmmaker from Turkey)

Lisa Calan (Kurdish filmmaker from Turkey)

Claudia Tosi (Italian filmmaker)

Lara Vilanova (Catalan filmmaker)

Itziar Ituño (Basque actress)

Estibaliz Urresola (Basque filmmaker)

Ainhoa Olaso (Basque filmmaker)

Kristina Berasain (Basque filmmaker and journalist)

Luciana de Mello (Argentinian script writer, journalist and author living in Belfast)

Elli, Mirra and S. (The Post Collective)

Mary Jirmanus Saba (Lebanese filmmaker)

From the TPM coordination: Orsola Casagrande, Rosa Barotsi, Simona Marchesi

Organizers and collaborators

Streamthings

Rosa Kadın Derneği

Observatori OVNI

